

У2
Б23А

ЄВГЕН
БАНДУРЕНКО

ДІТЯМ НА ГОСТИНЕЦЬ

Мл 92 2
Б23

ЄВГЕН БАНДУРЕНКО

ДІТЯМ НА ГОСТИНЕЦЬ

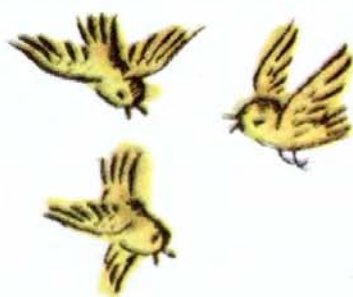
08
92
87
60272

ВІРШІ ТА КАЗКИ

Для молодшого шкільного віку

Видавництво дитячої літератури «Веселка»
Київ 1978

Для тих, хто полюбляє
гостре слово,
жарт і дотеп,
написав
ці
вірші та казки
поет
Євген Бандуренко

Малюнки
ВАЛЕРІЯ ГОРБАЧОВА

Б $\frac{70802-036}{M206(04)-78}$ 73—78

© Видавництво «Веселка», 1978, ілюстрації

І схвалили всі хлоп'ята

За млином, поблизу гаті,
Де лапаті лопухи,
Грали в піжмурки завзяті,
Метушливі дітлахи.

Раптом Стась гукнув із хаші:

— Киньмо піжмурку нудну
І давайте, хлопці, краще
Будем гратись у війну!

— Я не проти. Нумо гратись! —

Першим вискочив Панас. —

Та агресором назватись
Хто ж погодиться із нас?

Від Андрійка аж до Толі
Перебрали всіх гравців,
Та ніхто в ганебній ролі
Опинитись не схотів.

Нащо Стась уже гарячий —

Забіяка з забіяк,

Буть агресором, одначе,

Не погодився ніяк.

— Нам в цю гру не личить грати! —

Мовив твердо Любомир.

І схвалили всі хлоп'ята:

— Геть війну! Хай буде мир!

Про маленького хлопчика й справжнього льотчика

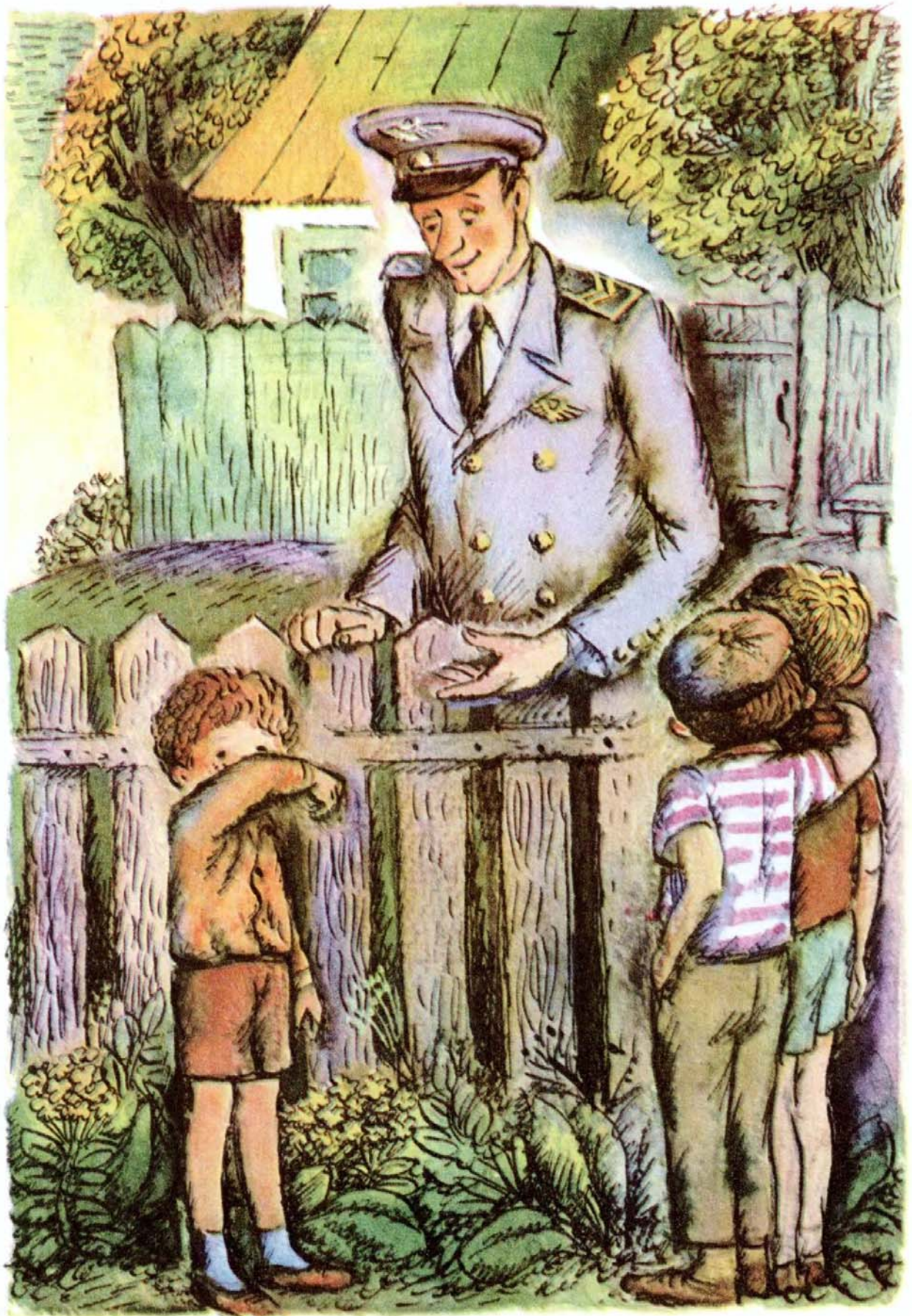
Розпростуючи руки, ніби крила,
Стрибали дїтлахи з погрібника,
Удаючи парашутистів смілих,
Що вниз шугають з борту літака.

Та от, спіткнувшись, маленький Коля
Розбив до крові носа, як на зло.
Хотілося заплакати від болю,
Та, мабуть, друзів соромно було.

Розгублений, так і стояв той хлопчик,
Ніс витирав повільно об рукав.
Проходив вулицею справжній льотчик.
— Що трапилось? — ласкаво запитав.

Погладив по голівці він малого:
— Кріпися, юний льотчику, кріпись!
А що розбив ти носа — то нічого,
Я й сам із цього починав колись...

**Про те, як батько й мати
вкладали Гриця спати**

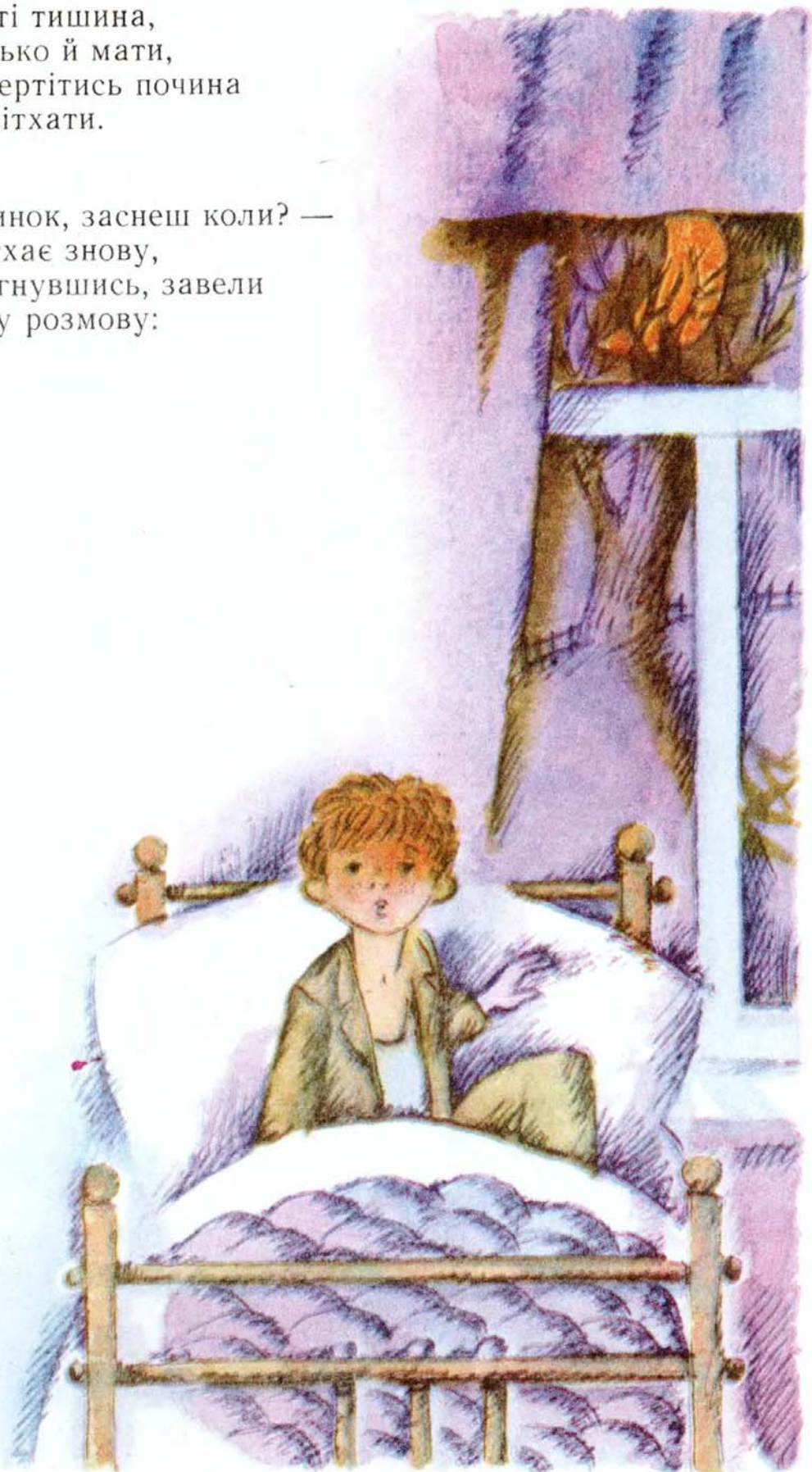
Завечорілося — й батьки
Уклали Гриця спати,
Самі ж пішли читать книжки
До другої кімнати.

Лежить у ліжку Гриць сумний
І спать ніяк не хоче,
Бо й він «Барвінок» би новий
Теж почитав охоче.

Стоїть у хаті тишина,
І чують батько й мати,
Як Гриць вертітись почина
І жалібно зітхати.

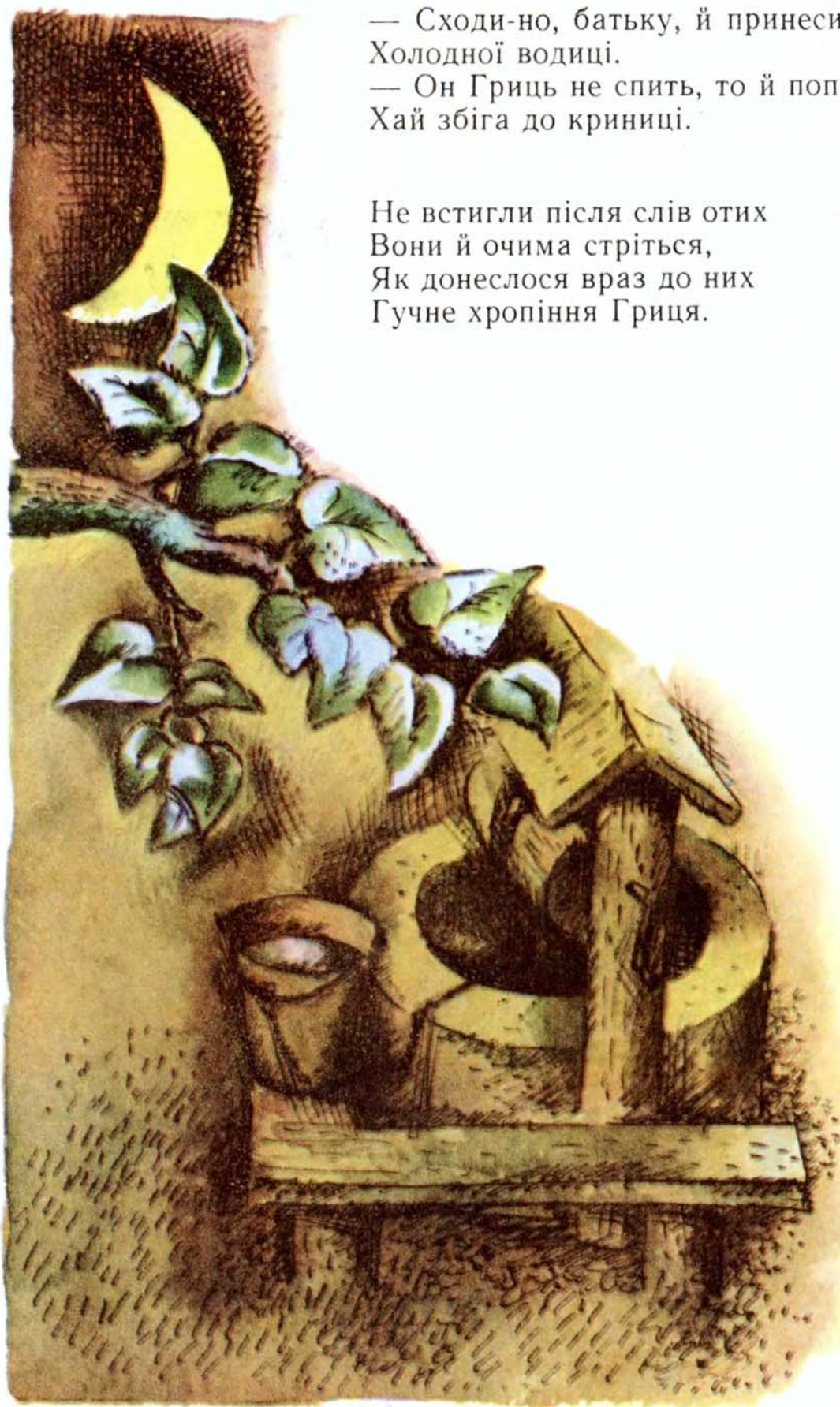
— Чи ти, синок, заснеш коли? —
А Гриць зітхає знову,
Й, переморгнувшись, завели
Батьки таку розмову:

— Сходи-но, батьку, й принеси
Холодної водиці.

— Он Гриць не спить, то й попроси —
Хай збіга до криниці.

Не встигли після слів отих
Вони й очима стріться,
Як донеслося враз до них
Гучне хропіння Гриця.

Невдалі лови

Всі діти слухають урок,
Понаставляли вуха,
І тільки Петрик при вікні
Учителя не слуха.

Бо поглядає у вікно,
Бо лине він думками
На берег Бугу, де сидять
Рибалки із вудками.

Вже й сам він вудку закида
Із берега крутого,
Та раптом вчитель підійшов
І запитав у нього:

— Ану-бо, мрійнику, скажи,
Про що ішла тут мова? —
І Петрик — пик, і Петрик — мик,
Не вимовить ні слова.

Збиравсь піймати карася
А чи бодай плотицю,
А упіймав він замість них
В щоденник одиницю...

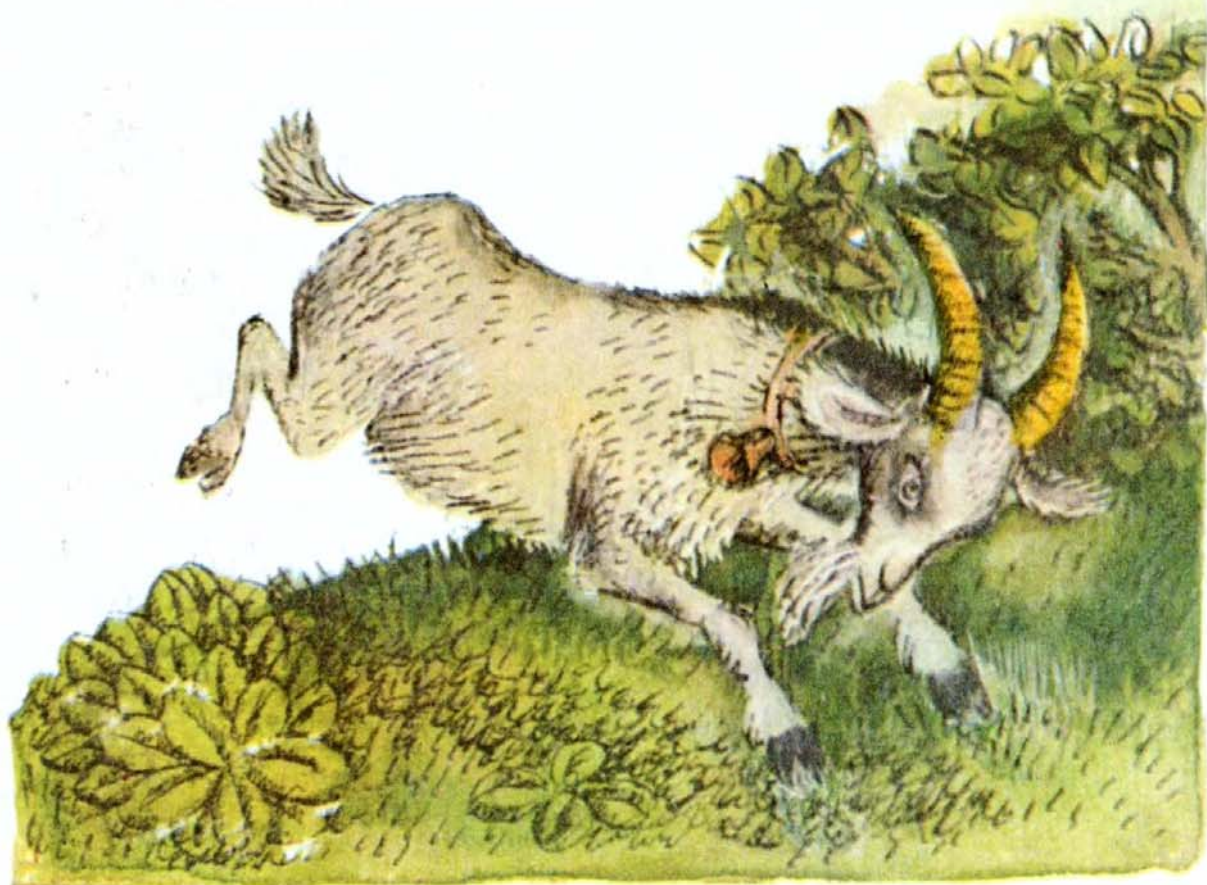
Чому козел сердитий

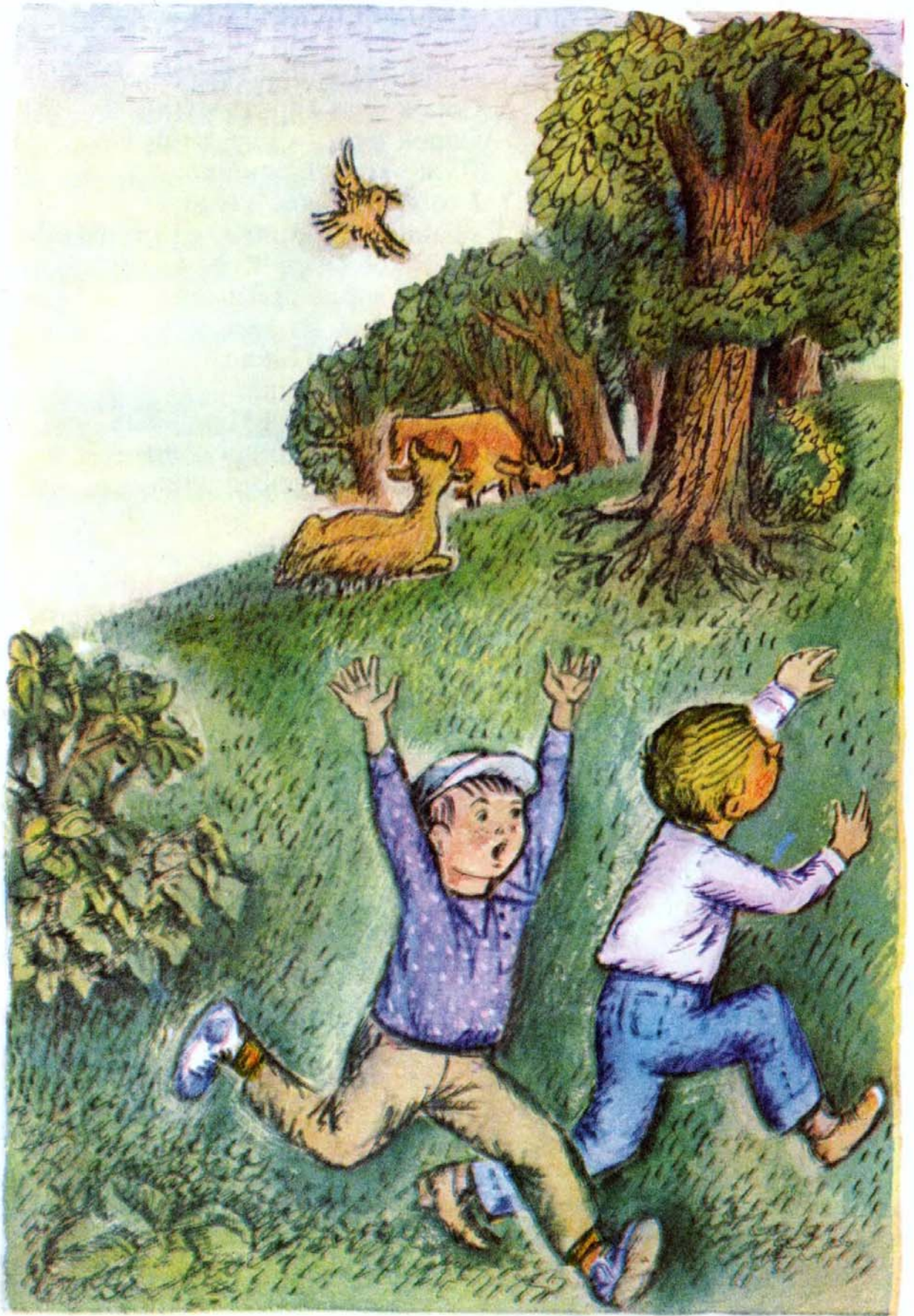
Бородатий, рогатий
Та ще й твердокопитий,
До лужка-бережка
Йде козел сердитий.

Ой чому ж це він сердитий?
Що збирається робити?
Хоче дати рогам він волю,
Щоб провчить Климка і Колю.

Бородатий, рогатий
Та ще й твердокопитий,
До лужка-бережка
Йде козел сердитий.

Ой чому ж це він сердитий?
Чом він хоче їх провчити?
Бо траву всю столочили,
А йому не залишили!

Дуже хочуть тишини

Прісі, Павлики, Парасі...
Сорок душ сидить у класі.
Сорок душ — і всі вони
Дуже хочуть тишини.
І тому весь час звучить:
«Тихо!», «Тихше!», «Замовчіть!»
— Тихо! Тихше! Ну тихіш! —
Гриць горлає і Тиміш.
Репетують на весь клас
І Парася, і Панас,
Зоя Олю оклика,
Оля — Прісю і Панька...
Ну й повір, що всі вони
Справді хочуть тишини!

Михайлова поправка

Михайлик з вулиці прибіг, —
Не упізнати хлопчини:
В багнюці з голови до ніг,
В подертій сорочині.

Розбитий ніс увесь набряк,
Щока розпухла ліва,
Під оком вискочив синяк,
Немов дospelа слива.

Матуся в крик: — Ой синку мій!
Що сталося з тобою?
— Та це Микола і Корній, —
Махнув хлопчак рукою.

— Та що ж ти думаєш собі?
Чого до них попхався?
Хіба ж не казано тобі,
Щоб з ними ти не грався?

Але хлопчина й тут не здався,
Повів очима злими:
— Та де ж я, мамо, з ними гравсь,
Коли я бився з ними?!

Ігнатик-математик

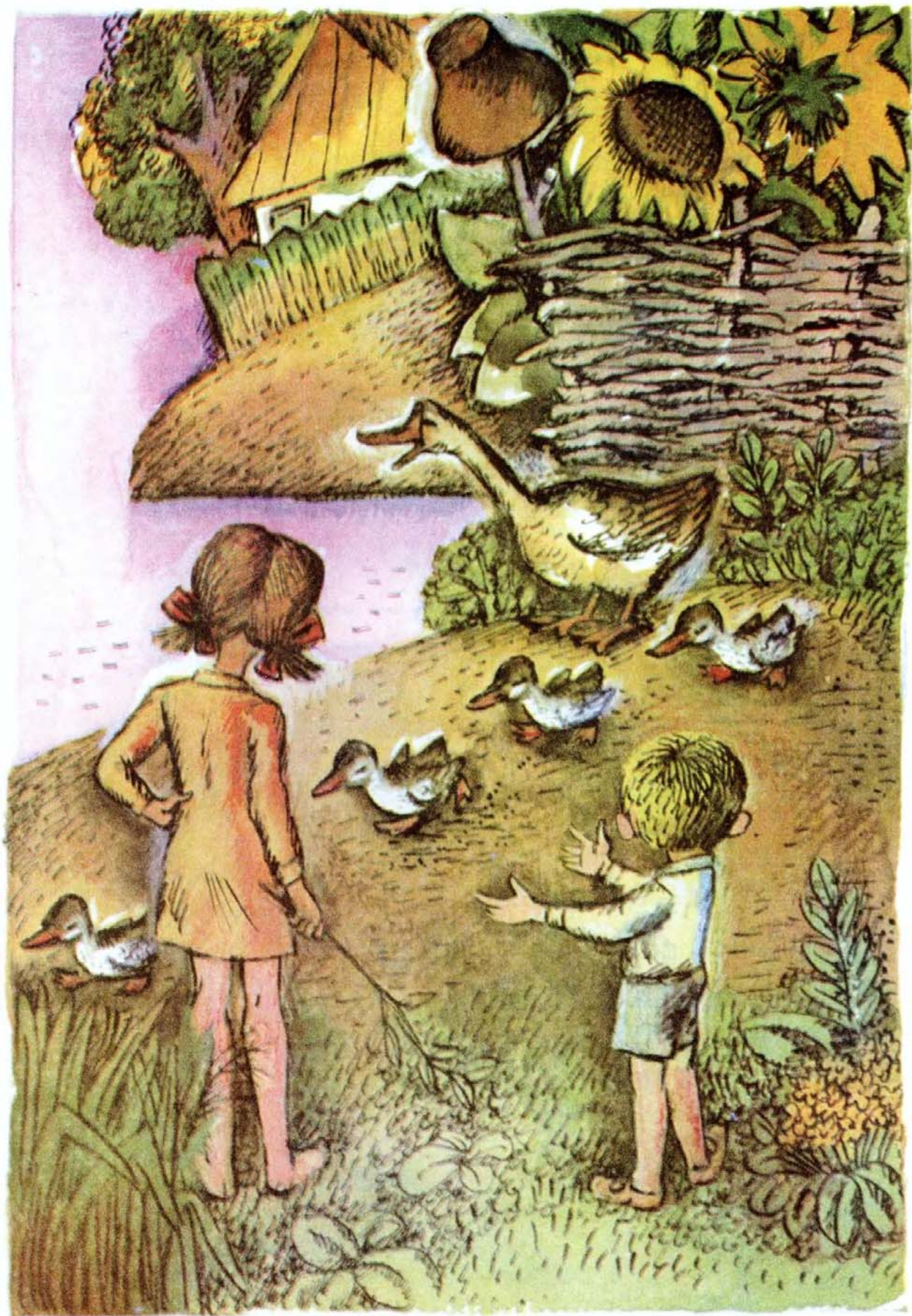
Виганяла Леся сірих
Каченяток до води.
— Три, та три, та ще чотири —
Ну ж, Ігнатику, склади!

Прихилившись до тополі,—
«Раз і два, й чотири, й п'ять!» —
Пальці на руках поволі
Став Ігнатик загинать.

І давай тоді стидити
Леся братика: — Ех ти!
Не умієш полічити
В голові й до десяти!

Та Ігнатик мовив Лесі:
— Ну яка ж бо ти чудна!
В мене пальчиків аж десять,
Голова ж лише одна!

Тільки сині

— А покажи-но Чорне море,—
Звернувся учитель до Юрка.
Юрко підвівся і пильним зором
По карті з краю в край блука.

Блукав, блукав, а по хвилині
Невинно очі підніма:
— А тут моря все тільки сині,
А чорних — жодного нема...

Чому не говорять рибки!

У ставок Маринка
Сипле хлібні дрібки.
— А чому це, Грицю,
Не говорять рибки?

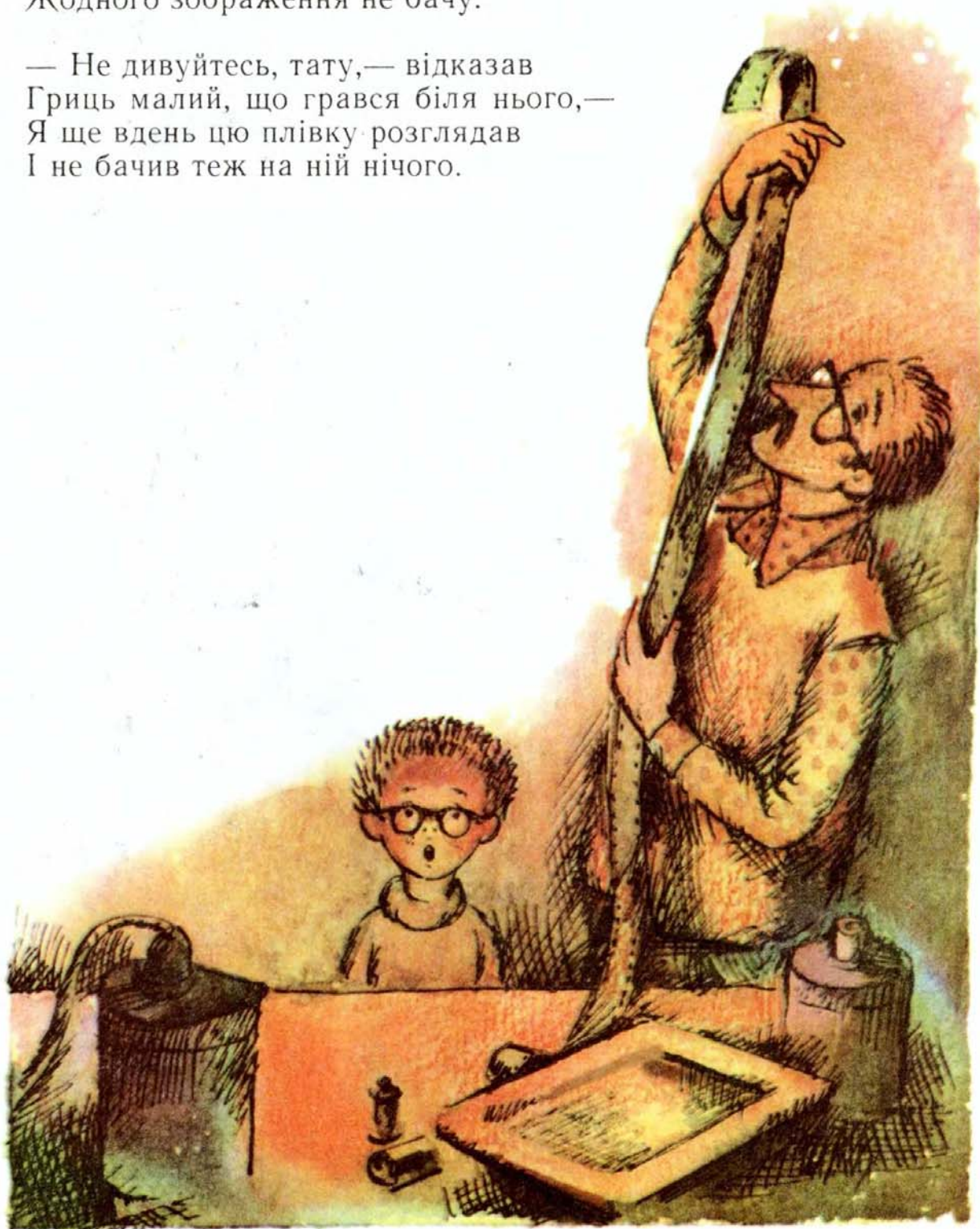
— Як же їм балакать,—
Гриць на те сестриці,—
Коли завжди мають
Повен рот водиці!

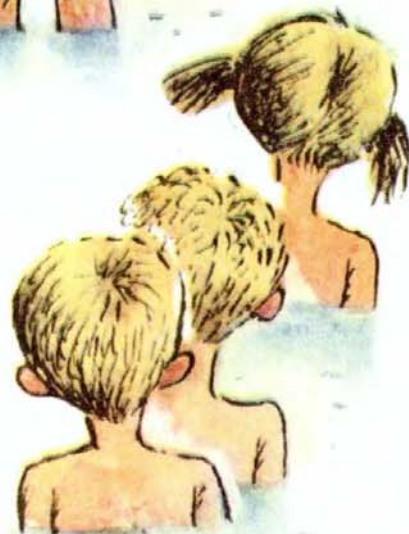
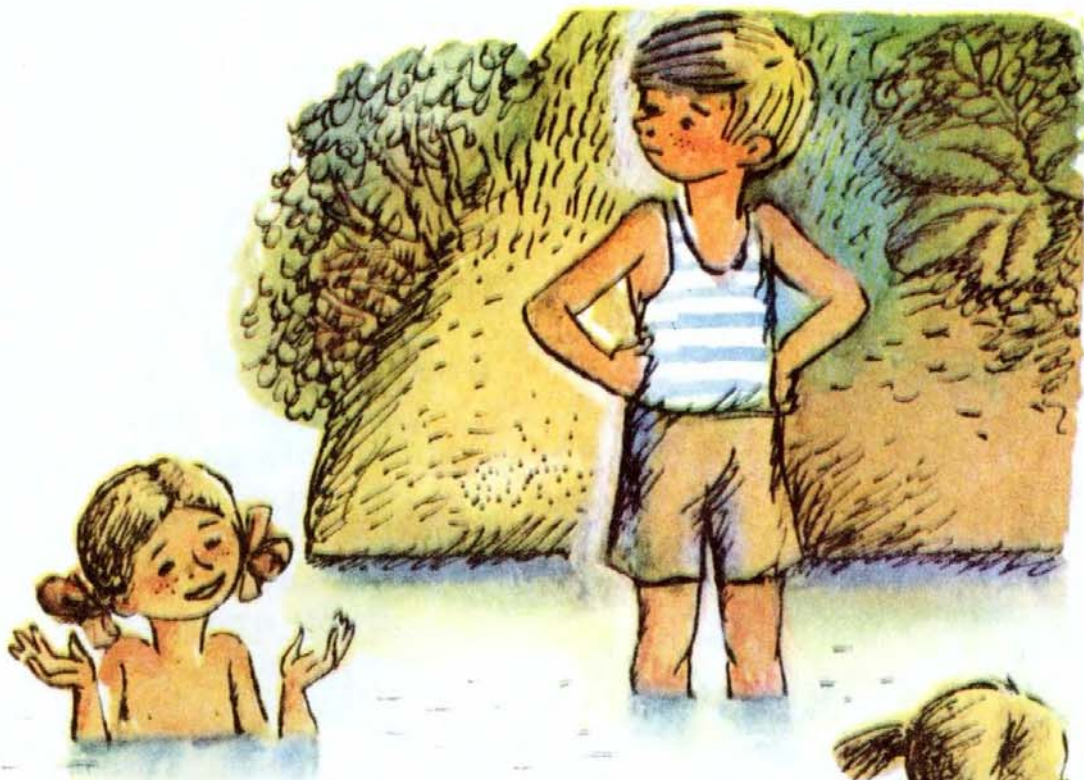

Не дивуйтесь

Фотоплівку ввечері татусь
Проявляв і скарживсь на невдачу:
— Що за чудасія! Знов чомусь
Жодного зображення не бачу.

— Не дивуйтесь, тату,— відказав
Гриць малий, що грався біля нього,—
Я ще вдень цю плівку розглядав
І не бачив теж на ній нічого.

Це вже й зараз видко

— Я плавець! — хвалився Влас,
Ідучи купатись.—
І зі мною серед вас
Нікому змагатись.

Клим сопів, зітхав Івась,
І мовчала Алла,
Тільки, смілива й метка,
Галя відказала:

— Що там з тебе за плавець,
Ми побачим швидко,
А що добрий хвастунець —
Це вже й зараз видко!

Про малого Вовку та його обновку

Радий був сьогодні Вовка,
Як ніхто з хлоп'ят,
Бо йому гуцулку мати
Справила до свят.

Вже не в мріях розцвітають
Квіти чарівні,
Розцвітають на шовковім
Білім полотні.

Тільки з хати на подвір'я
Вибіг напоказ,
Як йому біжить назустріч
Друг його Тарас.

Ввесь від радощів сіяє
І в обновці теж:
У матроському костюмі —
З подиву замреш!

Сніжно-біла безкозирка,
Чорний обідець,
Ще й дві стрічки за плечима
Розвіва вітрець.

Вовка в сльози — і до мами
Виливати сум:
— Не гуцулку, а матроський
Хочу я костюм!..

Плаче Вовка і не знає,
Що в цей самий час:
«Ой, купіть гуцулку!» — просить
Татуся Тарас...

Чобітки

Батько справив Петрусеві
Чобітки,
Що вдягнув і танцюрист би
Залюбки.

Лиш суконкою злегенька
Проведи,
Як засяють і халяви,
Й переди.

А які у них підбори,
А ранти!
Тільки жаль, не вмів Петрусь їх
Берегти.

Йде зі школи він додому
Й не мина
Ні калюжі, ні баюри,
Ні багна.

Кожну банку з-під консервів
Приміча,
І ганяє, і футболить,
Як м'яча.

Дома теж не доглядав їх
Аніяк.
Не помие, не просушить,
Кине так.

Пролетіло, промайнуло
Тижнів з п'ять —
І новеньких чоботяток
Не впізнати.

Поруділи, зашкарубли
Від води
І халяви, й закаблуки,
Й переди.

От уже і дратва лізе,
І гвіздки,
От і геть пороззявлялись
Чобітки.

Ніби кажуть Петрусеві:
«Ай-я-яй!
Не хотів нас шанувати —
От і знай!»

Два осли

(За мотивами киргизької народної казки)

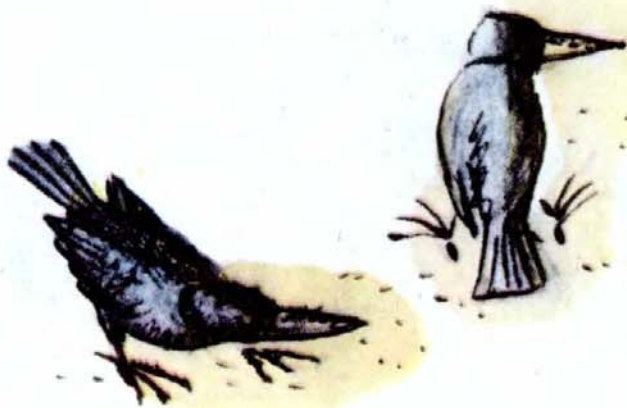
Жили собі, були собі
На світі два осли,
Жили і службу нехотя
В господаря несли.

Бувало, не захочеться
Тягти на гору віз,
Ну й заревуть, неначебто
Ведуть їх на заріз.

Той «йа-а-а!», той «йо-о-о!» витягує,
Що аж іде луна.
Так «йа» і «йо» й приклеїлись
До них, як імена.

Так сам господар кликав їх,
Так звало все село,
Хоча від цього розуму
В ослів не прибуло.

Могли від них усякої
Чекати дивини,
І от якось відзначились
Іще й не так вони

Одного разу трапилось:
Притомлені осли
У спеку з поля дальнього
Гарбу снопів везли.

Нестерпно сонце жарило,
Кусалися дроки,
І, як ніколи, рвалися
Додому віслюки.

Обидва тільки й мріяли,
Щоб в затінку хлівця
Скоріш води напитися,
Наїстися сінця.

І врешті-решт бажання їх
Збуватись почало:
Ще трохи — й показалося
У вибалку село.

От перші хати, вулиця,
Шовковиці старі,
Нові ворота — й ось вони
У рідному дворі.

Не встиг погонич випрягти
І взять за поводи,
Як кинулись у хлів вони
До сіна і води.

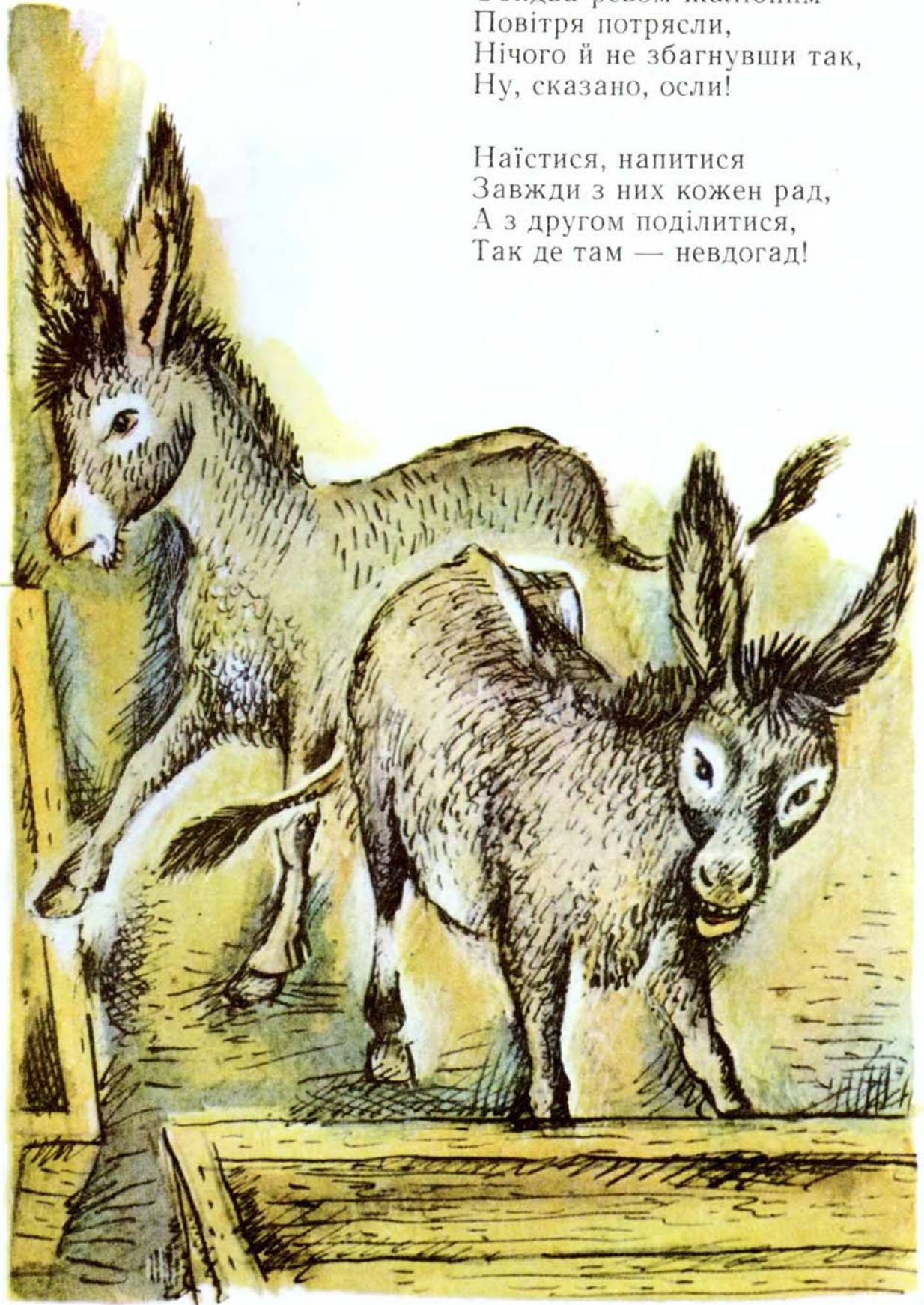
І тут така пожадливість
Напала на ослів,
Що Йа всю воду вижлуктив,
А Йо все сіно з'їв.

Не був, одначе, жоден з них
Щасливим і на мить,
Бо їсти Йа хотілося,
А Йо хотілось пить.

Обидва ревом жалібним
Повітря потрясли,
Нічого й не збагнувши так,
Ну, сказано, осли!

Наїстися, напитися
Завжди з них кожен рад,
А з другом поділитися,
Так де там — невдогад!

Піп і наймит

(За мотивами японської народної казки)

У скупощах кохаючись,
На світі попик жив,
А наймитом у попика
Юнак-жартун служив.

Драбину позичать до них
Якось прийшов бідняк.
— Беріть,— всміхнувсь юнак йому,—
Сусіди ж як-не-як!

Ще за сусідом стихнути
Не встигнув хвіртки скрип,
Як, мов гроза, накинувся
На хлопця гнівний піп:

— Цього сусіда знаю я —
Гультяй із гультяїв!
Драбину позичать йому
Без мене ти не смів.

Збрехав би, що розсохлася
Улітку на току
І без щаблів валяється
Тепер у курнику...

А через кілька днів до них
Приходить паламар:
— Чи не дали б коня мені
Поїхати на базар?

І жалісливим голосом
Батрак відповіда:
— І не просіть, бо трапилась
З конем у нас біда.

Розсохся бідний коник наш
Улітку на току
І от тепер валяється
Без ребер в курнику.

Прохач, перехрестившись
(«За що ж так бог кара?»),
Скоріш тікати кинувся
З попового двора.

І знову піп розлючено
На батрака сичить:
— Ніяк тебе я розуму
Не можу научить!

Рівнять коня з драбиною!
Ну й вигадав! Ех ти!
Сказав би, що сказився він,
Об'ївшись блекоти.

Сказав би, що брикався він,
Аж поки геть знеміг,
І що тепер у стайні він
Лежить — не чує ніг.

А через день до батюшки
Громада шле послів
З проханням, щоб молебень він
У полі відслужив.

А наймит їм у відповідь:
— Знайшли коли прийти!
Два дні, як піп сказився вже,
Об'ївшись блекоти.

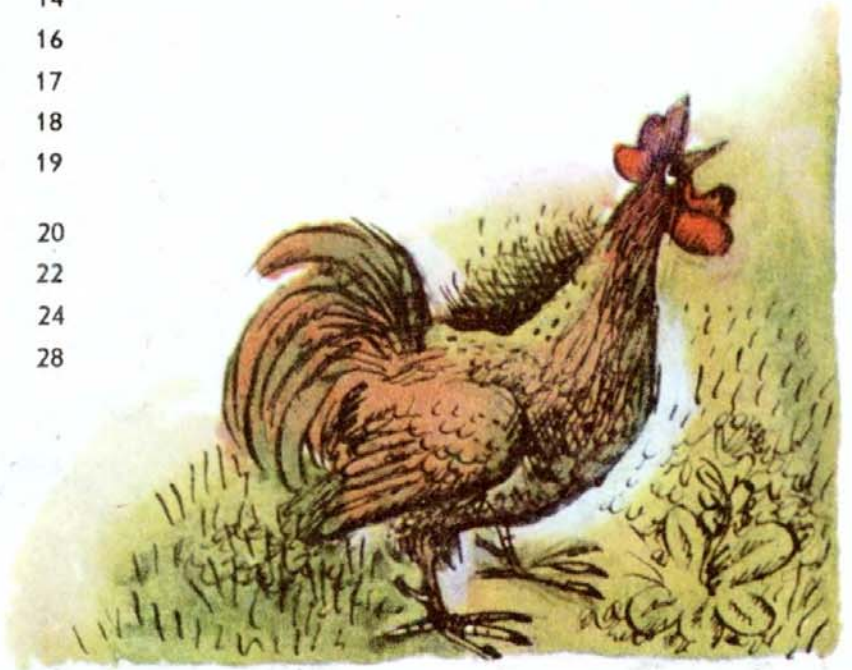
Два дні хвицавсь, брикався він,
Аж поки геть знеміг,
І от тепер у стайні він
Лежить — не чує ніг...

З М І С Т

І схвалили всі хлоп'ята	3
Про маленького хлопчика й справжнього льотчика	4
Про те, як батько й мати вклали Гриця спати	6
Невдалі лови	9
Чому козел сердитий	10
Дуже хочуть тишини	12
Михайлова поправка	13
Ігнатик-математик	14
Тільки сині	16
Чому не говорять рибки?	17
Не дивуйтесь	18
Це вже й зараз видно	19
Про малого Вовку та його обновку	20
Чобітки	22
Два осли	24
Під і наймит	28

Евгеній Федорович Бандуренко

Детям в подарок

Стихи и сказки

(На українском языке)

Для младшего школьного возраста

Рисунки Валерия Григорьевича Горбачева

Издательство «Веселка», Киев, Бассейная, 1/2

Редактор В. С. Рубан. Художній редактор Г. Ф. Мороз.

Технічні редактори Л. В. Маслова, К. П. Богдан. Коректор Н. І. Поклад.

І. Б. № 773.

Здано на виробництво 31.V. 1977 р. Підписано до друку 16.XI. 1977 р. Формат 70×108^{1/16}. Папір № 1. Фіз. друк. арк. 2. Обл.-вид. арк. 2,21. Умовн. друк. арк. 2,58. Тираж 100000. Ціна 15 коп. Зам. 7-344. Видавництво «Веселка», Київ, Басейна, 1/2. Київська нотна фабрика виробничого об'єднання «Поліграфкнига» Держкомвидав УРСР, Київ, вул. Фрунзе, 51-а.

1

